

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, स्वास्थ्य समूह सहायक प्रथम श्रेणी, मुख्य स्वास्थ्य सहायक (अप्टोमेट्री) पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
२०८१

लिखित परीक्षा योजना

लिखित परीक्षा :

कुल पूर्णाङ्क : २००

पत्र/विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क	समय
प्रथम	१००	४०	विषयगत प्रश्न	४ प्रश्न × ५ अङ्क ८ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	१००	४०	विषयगत प्रश्न	४ प्रश्न × ५ अङ्क ८ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको लागि १००/१०० पूर्णाङ्कका दुई पत्रहरु हुनेछ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- प्रत्येक पत्रको उत्तीर्णाङ्क पूर्णाङ्कको ४० प्रतिशत हुनेछ।
- भाषा विषयबाहेक अन्य विषयका लागि उत्तरको माध्यम अंग्रेजी वा नेपाली हुनेछ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
सेवा आयोग

प्रथम पत्र: त्रिभुवन विश्वविद्यालय र कार्यालय व्यवस्थापन

पूर्णाङ्क : १००

समय : ३ घण्टा

(१) नेपालमा उच्चशिक्षा व्यवस्था (५ अंकको १ प्रश्न र १० अंकको १ प्रश्न = १५ अंक)

- १.१ नेपालमा उच्चशिक्षाको विकास
- १.२ नेपालका विश्वविद्यालयहरु: वर्तमान अवस्था र उच्चशिक्षामा भूमिका
- १.३ उच्चशिक्षासँग सम्बन्धित निकायहरु: शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
- १.४ विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
- १.५ खुला विश्वविद्यालय र दूर उच्चशिक्षा (Distance Higher Education) सम्बन्धी जानकारी

(२) पदीय जिम्मेवारी र दायित्वको ज्ञान (१० अंकको १ प्रश्न = १० अंक)

- २.१ त्रिभुवन विश्वविद्यालयसम्बन्धी जानकारी
- २.२ त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा सहायक कर्मचारीहरुको भूमिका र गुणहरु
- २.३ सम्बन्धित पदको परिचय तथा पदको काम, कर्तव्य र अधिकार

(३) त्रिभुवन विश्वविद्यालयको कार्यालय व्यवस्थापन (५ अंकको १ प्रश्न र १० अंकको १ प्रश्न = १५ अंक)

- ३.१ कार्यालय कार्यविधिको परिचय र महत्व
- ३.२ कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र उपयोग
- ३.३ पत्र व्यवहार: पत्र व्यवहारको महत्व, असल पत्रमा हुनुपर्ने गुणहरु, पत्रहरुको किसिम, पत्र व्यवहार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु
- ३.४ चिठ्ठिपत्र दर्ता: दर्ताको उद्देश्य, दर्ता कार्यविधि, दर्ताका प्रकारहरु, दर्ता कितावजमा उल्लेख हुनुपर्ने महलहरु
- ३.५ चिठ्ठिपत्र चलानी: चलानीको महत्व, पत्र चलानी गर्दाको कार्यविधि, चलानी किताबका महलहरु तथा चलानी गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु
- ३.६ कार्यालयको सरसफाई ।

(४) अभिलेख व्यवस्थापन (१० अंकको १ प्रश्न = १० अंक)

- ४.१ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य र प्रकार
- ४.२ अभिलेख व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग
- ४.३ फाईलिङको परिभाषा, उद्देश्य, महत्व, विधि र प्रक्रिया
- ४.४ फाईलका प्रकार र राख्ने तरिकाहरु

(५) त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सेवा प्रवाह (१० अंकको १ प्रश्न = १० अंक)

- ५.१ त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाहरु
- ५.२ त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सेवा प्रवाहमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका कर्मचारीको भूमिका
- ५.३ सार्वजनिक बडापत्रको परिचय, आवश्यकता र त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सेवा प्रवाहमा सार्वजनिक बडापत्रको महत्व
- ५.४ सेवाग्राहीको गुनासो व्यवस्थापन

(६) त्रिभुवन विश्वविद्यालय सम्बन्धी ऐन नियमहरु (५ अंकको २ र १० अंकको २ प्रश्न = ३० अंक)

- ६.१ त्रिभुवन विश्वविद्यालय ऐन, २०४९ (संसोधन सहित)–
  - ६.१.१ विश्वविद्यालयको संगठनको स्वरूप, अध्ययन संस्थान तथा संकाय
  - ६.१.२ कार्यकारी परिषद: गठन तथा काम कर्तव्य र अधिकार,
  - ६.१.३ त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोग: गठन र काम, कर्तव्य र अधिकार ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
सेवा आयोग

- ६.२ त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षक कर्मचारी सेवासम्बन्धी नियम, २०५० (संसोधन सहित)–
- ६.२.१ सेवा र समूह सम्बन्धी जानकारी
  - ६.२.२ विदा सम्बन्धी जानकारी
  - ६.२.३ अवकाश र उपादान तथा निवृत्तिभरण सम्बन्धी जानकारी
  - ६.२.४ आचरण र अनुशासन, सेवाको सुरक्षा, विभागीय कारवाही, सजाय र पुनरावेदन ।

(७) सूचना तथा संचार प्रविधिसम्बन्धी ज्ञान र प्रयोग (१० अंकको १ प्रश्न = १० अंक)

- ७.१ सूचना प्रविधिको परिचय र महत्व
- ७.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको भूमिका
- ७.३ त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको भूमिका
- ७.४ कार्यसम्पादनमा सूचना प्रविधिको महत्व र प्रभावकारिता ।
- ७.५ कार्यालयको वेवसाईट र सामाजिक सञ्जालको भूमिका

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

- 1. Ocular Anatomy and Physiology (Basic Concepts of eye and visual system) (10)**
  - 1.1 Embryology of eye
  - 1.2 Anatomy of eyeball & ocular adnexa
  - 1.3 Ocular physiology – cornea & lens metabolism, aqueous humor dynamics, tear film, visual pathway – Pupillary light reflex.
- 2. Ocular Pharmacology (10+5=15)**
  - 2.1 Antimicrobial agents ,
  - 2.2 Steroids & NSAIDS,
  - 2.3 Drugs used for Gastrointestinal, Respiratory disorder, Cardiovascular disease, Central nervous system disorder
  - 2.4 Nutritional supplements, Antihistamines & anti-allergic
  - 2.5 Miotics & Antiglaucoma agents ,
  - 2.6 Mydriatics & cycloplegics
  - 2.7 Anesthetics
  - 2.8 Lubricating agents
- 3. Ocular Pathology (5)**

Ocular Microbiology: Bacteria, Viruses, Fungus , Parasites
- 4. Systemic Diseases and Eye (10)**
  - 4.1 Diabetes Mellitus
  - 4.2 Hypertension,
  - 4.3 Vitamin A deficiency
  - 4.4 Thyroid Eye Disease
- 5. Ocular Disease (10)**
  - 5.1 Diseases of Lid & adnexa, conjunctiva (Chalazion, stye, conjunctivitis, Pterygium, Dacryocystitis)
  - 5.2 Cornea (ulcer, Trachoma, dry eyes)
  - 5.3 Cataract
  - 5.4 Glaucoma (Angle closure, Open angle)
  - 5.5 Ocular trauma, Retinal detachment, Papilledema, optic Neuritis
- 6. Optics, refraction and Binocular Vision (10+5=15)**
  - 6.1 Visual Acuity & Refractive errors
  - 6.2 Subjective & Objective refraction
  - 6.3 Specifying lens power, Prescription Writing and power verification
  - 6.4 Accommodation & Convergence
  - 6.5 Strabismus & Amblyopia and its management
  - 6.6 Orthoptic testing

7. Investigative Ophthalmology (10)

- 7.1 Visual Acuity & Retinoscopy b. Color & contrast sensitivity c. Intraocular pressure
- 7.2 Visual Field & USG,
- 7.3 Keratometry & Biometry
- 7.4 Corneal Pachymetry, Schirmer test, Syringing,
- 7.5 OCT

8. Contact Lens I, Low Vision, Ocular Prosthesis, optical dispensing (10)

- 8.1 Visual impairment & low vision
- 8.2 Low vision devise & its prescription c. Frame, lens material & lens design d. Bifocal & progressive addition
- 8.3 Contact lens material & solution, types , fitting
- 8.4 Contac lens disinfection & sterilization g. Types of ocular prosthesis & fitting
- 8.5 Visual aids

9. Pediatric Optometry, Geriatric Optometry, Community Ophthalmology (10+5=15)

- 9.1 Primary health care – definition & its elements
- 9.2 Disease burden (According to WHO)
- 9.3 Health determinants
- 9.4 Planning eye health care, Sustainable Development goals, WHO Action Plan, WHO and IAPB eye heath strategies at global and regional level
- 9.5 Cataract, diabetic and school screening in the community. f. Retinoblastoma and Pediatric cataract.

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
सेवा आयोग

प्राविधिक सेवा, स्वास्थ्य समूह, सहायक प्रथम श्रेणी, मुख्य स्वास्थ्य सहायक (अप्टोमेट्री) पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
(Specification Chart)

२०८१

प्रथम पत्र : त्रिभुवन विश्वविद्यालय र कार्यालय व्यवस्थापन

पूर्णाङ्क : १००

समय: ३ घण्टा

एकाइ	विषय शीर्षक	अङ्क भार	प्रश्न सङ्ख्या	कुल अङ्क	विस्तृतीकरण
१	नेपालमा उच्चशिक्षा व्यवस्था	१५	२	१५	५ अङ्कको १ र १० अङ्कको १ प्रश्न
२	पदीय जिम्मेवारी र दायित्वको ज्ञान	१०	१	१०	
३	त्रिभुवन विश्वविद्यालयको कार्यालय व्यवस्थापन	१५	२	१५	५ अङ्कको १ र १० अङ्कको १ प्रश्न
४	अभिलेख व्यवस्थापन	१०	१	१०	
५	त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सेवा प्रवाह	१०	१	१०	
६	त्रिभुवन विश्वविद्यालय सम्बन्धी ऐन नियमहरु	३०	४	३०	५ अङ्कको २ र १० अङ्कको २ प्रश्न
७	सूचना तथा संचार प्रविधिसम्बन्धी ज्ञान र प्रयोग	१०	१	१०	
कुल जम्मा			१२	१००	

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

पूर्णाङ्क : १००

समय: ३ घण्टा

खण्ड	एकाई	विषय शीर्षक	अङ्क	प्रश्न संख्या	प्रश्न संख्या × अङ्क भार	विस्तृतीकरण
	१.	Ocular Anatomy and Physiology (Basic Concepts of eye and visual system)	10	12	8 प्रश्न × 10 अङ्क 4 प्रश्न × 5 अङ्क	१० अङ्कको १ प्रश्न
	२.	Ocular Pharmacology	15			५ अङ्कको १ र १० अङ्कको १ प्रश्न
	३.	Ocular Pathology	5			५ अङ्कको १ प्रश्न
	४.	Systemic Diseases and Eye	10			१० अङ्कको १ प्रश्न
	५.	Ocular Disease	10			१० अङ्कको १ प्रश्न
	६.	Optics, refraction and Binocular Vision	15			५ अङ्कको १ र १० अङ्कको १ प्रश्न
	७.	Investigative Ophthalmology	10			१० अङ्कको १ प्रश्न
	८.	Contact Lens I, Low Vision, Ocular Prosthesis, optical dispensing	10			१० अङ्कको १ प्रश्न
	९.	Pediatric Optometry, Geriatric Optometry, Community Ophthalmology	15			५ अङ्कको १ र १० अङ्कको १ प्रश्न
कुल जम्मा			100	12		